

מדינת ישראל משולה לפועל המשתכר 80 ל"י לחודש, מוציא 200 ל"י לחודש. לפי על כזה ישנן כמה אפשרויות: הוא יכול לעבוד יותר, לנסות להרוויח 120 ל"י נוספות. הוא יכול להשיג את הכסף בגניבה או במעשי-שוד. הוא יכול לבקש גזירות מקרובים עשירים. והוא יכול לצמצם את הוצאותיו עד לסכום של 80 ל"י.

אלה הן עובדות החיים. הן ידועות מזה ארבע שנים לכל כוללן בעולם, לכל יום רציני בארץ. אולם מאחר שהציבור והממשלה לא גילו כל רצון. לעבוד יותר, או להקטין את ההוצאות. (רמת המחיה). ואין גם רצון רב לצאת למסע שוד ולהסתבך בהרפתקאות מלחמה, נשארה רק האפשרות הבעייתית: לתת יות על חשבון הנדבות של יהודי אמריקה וממשלתה. אלא שקשה לסמוך על נדבות לעולם ועד, ואין הן גם מספיקות לסתום את התור המתרחב והולך בתחתית החבית. הבי ריות נאלצו לחשוב על פתרונות אחרים. **הישור והמחשוב.** מזה כמה חרשים פועל פתרון סודי, שאיש כמעט אינו מעז לגלות אותו בפומבי. כל 100.000 עולים חדשים מרחיבים את החור בתחתית בעשרה מיליון לירות נוספות, מכיוון שהם צורכים מזון וסחורות המובאים מחוץ לארץ. כש-היתה ברירה להוריד את רמת המחיה של החתכים או להקטין את העלייה, נתקבלה החלטה "ברוח הזמן": העלייה חדלה לעלות, החלה יורדת בהתמרה, הגיעה כמעט לנקודת האפס.

השבוע הודיע דב יוסף על מאמץ ממשלתי למצוא פתרון נוסף: עידוד היצוא. הקו הוא תנכיי: לא תחסום שור בדישו. עד כה נאלץ אדם, שמכר את סחורותיו לאמריקה, למסור את הדולרים לממשלה. כדי לייצר סחורות נוספות היה זקוק להומר גלם, — שאי אפשר היה להשיגם ללא רשיון מצד פקיד, דבר שהיה כרוך בפרוצדורה שהוכיחה במקצת את מדיניות הגיהנום. עתה הוסר המחסום: אדם המר-וויח דולרים יכול להשתמש בחלק מהם לשם קניית המרי גלם, ללא צורך ברשיון נוסף. בינתיים צץ פתרון, אשר לפחות שלושה איש טוענים עליו את הבעלות: ד"ר בנימין אבניאל החירותי, יוסף ספיר הציני ועקיבא גוברין המפא"י. הפתרון: לבטל לחלוטין את כל שיטת הפיקוח בארץ. תשובת הממלה: לא.

אולם כל הפתרונות האלה אינם יכולים להתחרות עם התרופה האמיתית, שהיא התרופה הקלאסית לכל פועל המוציא יותר ממה שהוא משתכר: לעבוד יותר או לאכול פחות.

מדיניות

היהודים לא התאבדו

כשורת השבוע חיכוך המאיר של הלורד לואי מונטבטן בתל-אביב (ראה להלן). היה קשה לזכור כי עוד לפני ארבע שנים היתה בריטניה הגדולה המדינה השנואה ביותר בלב כל יהודי טוב, בת ישירה של השטן. השבוע

שפך ריצ'ארד קרוסמן, עורך עיתון בריטי שמאלי-קיצוני וחבר ועדת החקירה האנגלו-אמריקאית ב"ית-המזל", אור חדש על יחסו של ארנסט בוין, שגרם בשעתו לשנאה בריטית-ישראלית זו. תוך כדי כך הוא שופך אור נוסף גם על מיתר הצמיחות של גורל המדינה לנעשה במרחב.

כותב קרוסמן, בביקורת על ספר של הצינוני האנגלי הארי סחר: יחד עם הודעתו שלא יקבל את המלצת ועדת החקירה האנגלו-אמריקאית הודיע אטלי שיפנה את הבסיס הבריטי בסואץ. הודעה שנייה זו היתה מקור כל ההשתלשלות שבאה אחר-כך. כי ממשלת הלייבור ניסתה להגיע לחידוש סופי עם מצרים על-ידי העברת הבסיס לעזה וחפיפה. דבר זה יכול היה להיעשות רק מתוך הסכם עם היהודים או הערבים.

"וייצמן ובן-גוריון היו מוכנים להסכים לבסיסים כאלה תמורת הסכמה בריטית לת"לוקה", אומר קרוסמן, "ודבר זה היה מש"איר את ישראל בתוך חבר-העמים הבריטי. אולם אטלי דחה את הצעתם. לפי המלצת הלורד סרר (או מספק חיל האוויר המלכותי) ופילדמרשל מונטגומרי, העדיף אטלי מדינה ערבית בעלת מיעוט יהודי, שאפשר היה לאחד אותה עם עבר-הירדן."

מאשים קרוסמן: טעותו האמיתית של בוין היתה שלא העריך כראוי את כוחם של היהודים, הפריו בהערכת הכוח הערבי. לוא היה חווה מראש נצחון יהודי, היתה האנטי-שמיות שלו מתנדפת. אולם הוא שוא תחילה את היהודים מפני שלא רצו להתאבד. לפי בקשת המטכ"ל הבריטי, ואחר-כך בו לערבים על שאיכזבו אותו. כסיפוי של דבר בנד בחיך גם בערבים.

המשק

2.4 קטרים לחודש

פרופיסור ה. פיש, מומחה לאירגון עבודה ואחד מ-21 מומחי א"ם בישראל, הצדיק גם בישראל את תהלתו ההולכת לפניו כמייצל (ומזויל) תהליכי תעשייה. משך ששה חודשים מאז בואו ארצה חולל מהפכה בשטח פרי-יון העבודה. במפעל המקררים של ארגו (פרילר) למשל, לימד את צוות העובדים לייצר 60 מקררים במקום 28 שיצר אותו הצוות עד כה.

שטח אחר בו גילה פרופיסור פיש דרך להעלות פריון העבודה: סדנאות הרכבת. בי סדנאות תיקנו עד כה קטר אחד לחודש. כדי לאפשר תנועה תקינה של הרכבות ראה צורך לתקן, במוצא, 1.6 קטרים לחודש. לשם כך הבעו מנהלי סדנאות תוספת עובדים ומכונות. פרופיסור פיש הסתפק בשיטות ייעול מדעיות ומנגנון אחד ומכונות שתיקנו עוד לפני חודשים קטר אחד לחודש משתנים עכשיו קטרים בשיעור הממוצע 2.4 קטרים ל-חודש.

אמר הפרופיסור במסיבת תעשיינים: "אין מפעל בארץ שאין להגדיל במידה ניכרת את פריון הייצור שלו במספר עובדיו הנוכחי."

* שהמליצה על עליה מיידית של 100.000 איש, הצעה שלא נתקבלה על-ידי ממשלת אטלי בסענה שיש לפרק קודם כל את ההגנה.

"הצרה, לדעת הפרופיסור איש א"ם: גיי-דולן המהיר מדי של הסדנאות בארץ והפיר-כתן למפעלים מעשייתיים גדולים שבעליהם חסרי הבנה בהנהלתם. אחר שב פיש למימוש תכניתו להגדלת התפוקה במספר העובדים הקיים. שני השטחים הראשונים: הגדלת תפוקת קטיף פרי ההדר. ב-35%, תפוקת תעשיית היהלומים ב-30%.

יצוא

עפרונות עם קצבות

שמואל דובינר, התעשיין האמריקאי הרוזי והנמרץ, בעל עפרונות ירושלים, החליט ל"תחר בשוקי העפרונות המקומיים בקנדה

צרפת, ועתה — לפי טענת מקי ומפיס — איש התכנים האנגלו-אמריקאי שבא לצוד את ישראל ברשת העכבישים האימפריאליסטיים.

סיפוק לבד. "נחמד!" קרא בהתפעלות אחד העיתונאים, כאשר נגלתה דמותו התמימה והצעירה מכפי שנתו (52) של מונטבטן. שלא כבהופעתו של הלורד במשרד החוץ ובמטכ"ל בהן לבש מדי אדמירל מפוארים, חגר חרב ועטר אותות כבוד רבים, הופיע הלורד לפני העיתונאים כשהוא לבוש אזרחית בחליפת קיץ אפררה.

נאמן למסורת: "השירות השתקן", כפי שמ' כונה הצי הבריטי, לא היו דבריו של הלורד אלא שיחת-חולין מנומסת שזנקה ממרומי

לורד לואי מונטבטן (מימין) במסיבת העיתונאים

לדמות תמירה, 6 תוארים

המרפסת, עליה עמד לצדו של הצייר הבריטי, פרנסיס אונס, אל העיתונאים שעמדו על השא. אחר לחץ מונטבטן את ידי כל אחד מן הנוכחים, העיר כמה הערות אישיות, העלה את זכר ביקורו הראשון בארץ (לפני 20 שנה), בהיותו קצין ימי לאגבובה, ביקור שלא זיכה אותו במסיבות עיתונאים. הלורד חש עצמו בהרבה יותר חפשי מן העיתונאים שעטו עליו בחיובי-חנופה, הצליח להפיק מהם, מפעם לפעם, רעמי צחוק.

בסופה של הפגישה בה 15 הרגעים הסכימו הכל שהפגישה היתה מוצלחת ביותר, נתנה סיפוק גם לאלה שטענו שביקורו של הלורד לא היה יותר מאשר ביקור נימוסי, גם לאלה ששתיקתו חיוקה את דעתם שהוא בא ליש-ראל כדי להפיץ את זרע התוקפנות, גם לאלה היודעים להעריך משקה טוב בטעמם אותו. למחרת היום קראו העיתונאים בעיתונייהם מברקים מאמריקה: האנגלים והאמריקאים הסכימו להגשים את החלום הבריטי, למנות מספק בריטי לכוחות הצי האטלנטיים בים התיכון. המפקד: לורד לואי מונטבטן. ההגנה הראשונה: התנגדות חריפה מצד כל שוכני ים התיכון המזרחי (מצרים, סוריה, תורכיה ויוון), מלבד מדינת ישראל. חיכוכי של הלורד (והמשקאות) לא הוצאו לחינם.

תינוך

דרך השבתיים

באחד המקומות היפים ביותר בארץ, מוקף כרמי זיתים, שוכן כפר ראמה (המבוטא ראמי), כפר גדול ועשיר באופן יחסי. ככל כפר אחר בארץ יש בו כמה עשירים, שהם מלומדים בדברי אלה ומכובדים בעיני הבריות, והרבה עניים, העובדים בכרמי העשירים. מצב זה לא השתנה בימי התורכים ובימי האנגלים. הוא לא השתנה בימי הישראלים.

לפני כמה חודשים הפך כפר ראמה לסמל. אולם הפעם לסמל המאיר למרחקים. כל בני הכפר, זקנים נשים וטף, שהתקהלו בשעתו מול השוטרים, יצאו השבוע כדי לקבל פניהם של ששים מורים יהודים שפתחו בקורס מזורז להשתלמות בשפה הערבית. מיטב המלומדים הערבים (שרק מעטים מהם שרדו בארץ) באו להרצות בקורס זה.

השפה הערבית היא בלי ספק הגשר העיקרי העוולס הזה" מס' 771

ובארצות-הברית, הגה רעיון טוב, מצא מב' צע משובה ועתידי, כנראה, גם יצליח בתח' רות השוקים.

הרעיון: תוספת קצוות, חלקי תועלת פלסטיות, בקצות העפרונות (הדוגמה היסודית: מחק). המבצע: מפעלי תעשיית פלסטיקה דורא.

לילדים האמריקאיים מוצעת מערכת עפרונות צבעוניים היכולה לבוא לשימוש מיידי עם תבנית הצוירים הפלסטית המצורפת. למבוגרים יותר מוצעים עפרונות שחורים, בעלי מעטה עץ צבעוני וקצוות משונים ב' יותר. בעתיד יוכל כל אמריקאי לרכוש את העיפרון הישראלי, הכותב מצדו האחד והי' נושא משרוקית מצדו השני. אפשרות אח' רת: עיפרון הנושא זכוכית מגדלת (פלסטית) בקצהו. אפשרות שלישית: בית-קיבול לת' מונת בעל העיפרון וכרטיס והותו שיכיל את שמו, מספר הטלפון שלו ומספר רשיון מכונתו. מיותר להזכיר כי גודל התמונה (וכרטיס זהות הנמצא בעברה השני) אינו עולה על גודל קצה האגודל.

עיפרון הכתיבה הירושלמי המשעשע ביו' תר הוא העיפרון בעל קצה-המשחק. בקצה העיפרון מיכל פלסטי עזיר, בו יש לכתוב ארבעה כדורדורים לארבעה שקערוריות. כ' נראה שרק אחר שבעל העיפרון הצליח בכך, הכנים כל כדור לשקערורית, הוא יהיה רשאי לכתוב בעיפרון, אחד משני מיליון ה' עפרונות שיצאו השבוע למסע כיבוש השחר קים למוצרי היצוא הישראליים.

אורחים

הלורד והעיתונאים

מניין עיתונאים ציפה בקוצר רוח בשמש אחר הצהרים להופעת האישיה האגדית. בני' תיים הטיבו העיתונאים את לבם בחיסקי וסודה, שיכר אירי ולימונה אנגלית. מרביהם הזיעו בהשפעת המשקאות החריפים אותם שחו, החליפות אותן לבשו והעניבות אשר ענבו בעיצומו של קיץ לכבוד המאורע ה' גדול.

ברבע לחמש בדיוק, בעוד אנשי העיתונות צומדים על הדשא למטה, הופיע בראש מדרגות חוליתו של הצייר הבריטי ברמת-גן לואי פרנסיס אלברט חיקסטר ניקולס, לורד מונטבטן הראשון מבורמה, גינה של המלכה חיקטוריה, מפקד הצי הבריטי בים-התיכון, המועמד למשרת מפקד צי האמנה האטלנטית בים התיכון, לשעבר המשנה למלך בהודו, ראש פיקוד דרום-מזרח אסיה בעת מלחמת העולם השנייה, מי שיום והוציא לפועל אישית מבצעי קומנדו בסוכנים בגורבניה וב'

